

2. Штибель У. І. Оцінка рівня впливу банку на соціальні процеси та його ділову репутацію. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2014. Вип. 24.3. С. 92–99.

3. Ekkehardt Bauer. ESG – What does ESG mean for the financial sector? URL: <https://www.bankinghub.eu/topics/esg-financial-sector> (дата звернення: 18.04.2023).

4. Мацелюх Ю. В. P2P-кредитування як інноваційний інструмент розвитку кредитного ринку: зарубіжний досвід і можливості для України. *Бізнес Інформ*. 2022. № 9. С. 82–87.

Синенко В. М.

аспірант

кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

ЛНУ імені Івана Франка

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Вступ. Банківська система є невід’ємною складовою національної економіки та відіграє одну з найважливіших ролей у сфері фінансових відносин, як держави, так і кожного самостійного суб’єкта господарювання. В умовах трансформації фінансової системи України, розбудови ринкових відносин в часи широкомасштабної воєнної агресії росії банківська система стає особливою її складовою, що визначає спосіб управління фінансовими ресурсами з метою забезпечення сталого економічного розвитку.

Мета дослідження. Дослідити застосування інноваційних рішень у діяльності банківської системи в період війни та визначення напрямів забезпечення, що впливають на їхній розвиток.

Основна частина. Банківська система, як і інші сфери економіки, постійно розвивається, останнім часом у банківському секторі можемо спостерігати за впровадженням важливих інновацій, зокрема:

– цифровий банкінг, коли за допомогою цифрових платформ та програм клієнти отримують доступ до рахунків, оплачують їх та здійснюють транзакції зі своїх смартфонів чи інших пристроїв. Це зробило банківські послуги зручнішими та доступнішими для багатьох людей, особливо під час пандемії COVID-19 та широкомасштабного вторгнення росії, коли особисті відвідування банківських відділень стали обмежені;

– технологія «блокчейн», перевагою якої є підвищення ефективності та безпеки фінансових операцій, наприклад, банки можуть використовувати блокчейн для відстеження і перевірки руху грошей між рахунками або для полегшення трансграничних платежів [3];

– штучний інтелект (AI), який використовують для покращення обслуговування та підтримки клієнтів, наприклад, чат-боти на основі штучного інтелекту можуть обробляти прості запити клієнтів, звільняючи представників служби підтримки, щоб зосередитися на більш складних питаннях. AI також можна використовувати для аналізу даних клієнтів і надання персоналізованих фінансових порад.

Із перелічених вище інноваційних рішень, на наш погляд, варто приділити особливу увагу цифровому банкінгу через його широке використання українськими банками. Способи оплати змінилися за останнє десятиліття, споживачі товарів та послуг швидко відмовляються від готівкових операцій і переходять до онлайн-, мобільного та інтернет-бізнесу. Нова «безготівкова економіка» тепер працює в електронному вигляді, використовуючи інтернет як інструмент обслуговування. Власники облікових записів можуть керувати більшістю аспектів своїх облікових записів через інтернет.

Програми для смартфонів, які називаються мобільним банкінгом, додають багато можливостей у віртуальний банківський простір і охоплюють транзакції через мобільні гаманці, цифрові режими оплати, передплачені дебетові картки тощо. Застосунки для смартфонів легше проектувати, створювати та продавати, а це означає, що вони легше піддаються змінам, пропонують ширший набір функцій і, як правило, дешевші аніж традиційні комп'ютерні програми. Існує багато мобільних додатків, які пропонують безпечні та надійні транзакції, і багато фінансових установ прагнуть подальшого розвитку передових послуг [4].

Можемо відзначити роботу КБ АТ «ПриватБанку». Web-версія Приват24 стабільно входить у ТОП-20 найвідвідуваніших сайтів України. Водночас мобільні версії для iOS та Android посідають лідируючі позиції в App Store та Play Google у категорії «Фінанси». Зручність та інноваційність Інтернет-банку Приват24 постійно відзначається численними преміями. Серед останніх винагород: найкращий web-банкінг – за версією PSM Awards у 2020 році; найкращий інтернет-банкінг – за версією FinAwards у 2018–2020 роках; найкращий інтернет-банкінг в Україні – за версією PSM Awards у 2018 та 2019 році [2].

Варто звернути увагу на те, що банківська система України разом з активним впровадженням інноваційних рішень продовжує удосконалюватись для синхронізації з роботою світової банківської системи. В Україні 1 квітня 2023 року запрацювало нове покоління Системи електронних платежів Національного банку України (СЕП). НБУ повідомив, що система функціонуватиме на базі міжнародного стандарту ISO 20022 та доступна для проведення міжбанківських платежів 24 години на добу, 7 днів на тиждень [1].

У процесі переходу на нове покоління СЕП були задіяні всі банки. Завдяки стандарту ISO 20022 з'явилася можливість уніфікації платіжних повідомлень, створення єдиних правил їх заповнення і опрацювання, розширення реквізитного складу додатковими полями та структурованою інформацією. Аналіз сучасних тенденцій розвитку ринку фінансових послуг свідчить, що в умовах глобалізації це сприятиме ще більшій автоматизації та пришвидшенню оброблення платіжних операцій, підвищенню рівня обслуговування учасників СЕП та їхніх клієнтів. Окрім того, тепер вітчизняна банківська система працює в режимі 24/7, що передбачає

цілодобове виконання міжбанківських платіжних операцій без призупинення роботи системи та миттєвий перехід від поточного до наступного календарного дня.

Висновки. Інноваційні процеси займають вагоме місце у роботі банківської системи. Банки пропонують мобільні банківські програми та платформи онлайн-банкінгу, які дають змогу клієнтам керувати своїми рахунками, здійснювати платежі та виконувати інші банківські завдання за допомогою власних смартфонів. Деякі банки використовують штучний інтелект (AI) і технологію чат-ботів, щоб надавати клієнтам персоналізовану допомогу та підтримку через віртуальних помічників. Окрім штучного інтелекту та чат-ботів, можемо спостерігати за активним розвитком системи безконтактних платежів, такі як зв'язок ближнього поля (NFC) і сканери QR-кодів, які дають змогу клієнтам здійснювати платежі за допомогою своїх мобільних пристроїв або розумних годинників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Перехід на нове покоління СЕП відбудеться 1 квітня 2023 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/perehid-na-nove-pokolinnya-sep-vidbudetsya-1-kvitnya-2023-roku>
2. Приват24. URL: <https://privatbank.ua/udalennyi-banking/privat24>
3. Попереду планети всієї: які компанії займаються блокчейном в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech>
4. Головні банкіри України про банкінг під час війни та бачення 2023 року. URL: <https://forbes.ua/money/golovni-bankiri-ukraini>

Кужелєв М. О.
д-р екон. наук, проф.,
професор кафедри фінансів
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕЗЕРВНИХ ВАЛЮТ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Вступ. Війна, яку розпочала російська федерація у 2014 році проти незалежної України, призвела до певної реакції світової спільноти й почала змінювати геополітичні тенденції, в тому числі й у світовій фінансовій системі. Після 24 лютого 2022 року ситуація почала набирати обертів у контексті санкційних обмежень країни-агресорки, особливо в частині її доступу до основних резервних валют світу.

Ключовим показником фінансової потужності і впливу країни є вага її національної валюти як резервної у глобальній фінансовій системі. Враховуючи, що росію системно ізолюють від можливостей використання долара США та євро, все частіше лунають кремлівські розмови про перехід на китайський юань (RMB) та розбудову разом з Китаєм багатопольярного світу, але не треба забувати, що з лютого 2022 року він, з погляду геополітики, став біпольярним, а російська економіка продовжила стрімку інтеграцію у китайську в якості сировинного придатку.